USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Lenky Matyášové a soudců JUDr. Jakuba Camrdy a JUDr. Viktora Kučery v právní věci žalobkyně: **L. M.**, zast. advokátem Mgr. Danielem Holým, se sídlem Václavské nám. 846/1, Praha 1, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 22. 1. 2020, č. j. 41 Az 24/2019-35,

takto:

I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.

II. Žádný z účastníků **nemá právo** na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

III. Odměna a náhrada hotových výdajů ustanoveného zástupce Mgr. Daniela Holého se určuje částkou **8228 Kč**. Tato částka mu bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 30 dnů od právní moci tohoto usnesení.

Odůvodnění:

[1] Žalobkyně (dále „stěžovatelka“) se kasační stížností domáhá zrušení shora označeného rozsudku krajského soudu, kterým byla zamítnuta její žaloba proti rozhodnutí žalovaného ze dne 23. 5. 2019, č. j. OAM-376/ZA-ZA11-LE31-2019, jímž bylo rozhodnuto, že se jí mezinárodní ochrana podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“), neuděluje.

[2] Stěžovatelka podala dne 18. 4. 2019 žádost o udělení mezinárodní ochrany; k důvodům žádosti uvedla, že je ukrajinské národnosti a dorozumí se ukrajinsky a rusky, je ateistka; byla členkou Komunistické strany Sovětského svazu, ale v současnosti již členkou není a není nikterak aktivní v politice. Je rozvedená a měla syna, který však zemřel. Před odchodem z vlasti bydlela ve vesnici B. v Čerkaské oblasti. Dne 21. 1. 2019 jela autobusem přes Polsko do České republiky a dne 22. 1. 2019 vstoupila naposledy na území České republiky. Před několika lety jí bylo uděleno polské pracovní vízum. Prohlásila, že o mezinárodní ochranu žádala v České republice již v roce 2006 a její žádost byla zamítnuta jako zjevně nedůvodná. K důvodům své nynější žádosti uvedla, že byla v České republice podvedena a nedostala peníze, které jí patří, proto nemohla odcestovat, přestože měla jízdenku na 16. 4. 2019. Až se vyřeší problém s tímto podvodníkem, ihned odcestuje na Ukrajinu. Při pohovoru dne 25. 4. 2019 dodala, že do České republiky přicestovala v lednu letošního roku, neboť zde měla obchodní společnost (s.r.o.) a do 1. 4. 2019 ji měla dát do pořádku, buď zrušit, nebo prodat. Měla účetní, která dělala závěrky a vedla účetní dokumentaci. Během pěti let měla pobyt oprávněný překlenovacím vízem a poslední

překlenovací vízum vypršelo v březnu roku 2018. Následně v České republice pobývala v rámci bezvízového styku na biometrický pas. Za panem K. šla řešit otázku, jak má dále se společností postupovat; za vyřešení celé záležitosti, popř. i jejího dalšího pobytu mu předala 8500 Kč, jmenovaný však nic nevyřídil a vyhrožoval jí, že jestli neodjede, ublíží jí. Na policii se neobrátila, protože to bylo tehdy 16. 4. 2019, doufala, že jí pan K. peníze vrátí. Dodala, že žádostí o mezinárodní ochranu chce jen získat čas, aby jí byly vráceny peníze a aby byl podvodník potrestán. Po vyřešení svého problému se vrátí na Ukrajinu, kde si pořídila domek. Prohlásila, že na Ukrajině nemá problémy se státními orgány nebo soukromými osobami. V EU nemá žádné příbuzné. Při vycestování ze země neměla žádné jiné problémy.

[3] Žalovaný dospěl k závěru, že v průběhu správního řízení stěžovatelka neuvedla žádné skutečnosti, na základě kterých by bylo možno učinit závěr, že by vyvíjela ve své vlasti činnost směřující k uplatňování politických práv a svobod ve smyslu § 12 písm. a) zákona o azylu, za kterou by byla azylově relevantním způsobem pronásledována; dle žalovaného v řízení nevyplynulo, že by ve vlasti mohla pociťovat odůvodněnou obavu z pronásledování z důvodů uvedených v § 12 písm. b) zákona o azylu, tj. z důvodu rasy, pohlaví, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů, či že by jí takové pronásledování hrozilo v případě návratu do vlasti. Dle žalovaného je důvodem žádosti pouze snaha o legalizaci pobytu v České republice, neboť stěžovatelka podala žádost o mezinárodní ochranu z důvodu získání času, aby si mohla v České republice vyřešit své problémy s panem K., který ji podvedl, dluží jí peníze a měl jí vyhrožovat fyzickým napadením. Tento problém se však nijak netýká situace v zemi jejího původu a nijak nesvědčí o tom, že by mohla být na Ukrajině vystavena pronásledování z důvodů uvedených v § 12 písm. b) zákona o azylu. K situaci na Ukrajině žalovaný uvedl, že zhoršená bezpečnostní situace panuje pouze ve dvou oblastech z 24, přičemž oblast, odkud pochází stěžovatelka, je od těchto míst vzdálena. Žalovaný nepřistoupil k udělení doplňkové ochrany podle § 14a odst. 1 zákona o azylu, neboť stěžovatelka neuvedla, a ani žalovaný nenalezl žádné skutečnosti, na základě kterých by jí mohla hrozit v případě návratu do vlasti vážná újma; dodal, že na území Ukrajiny neprobíhá takový ozbrojený konflikt, který by vzhledem k tomu, odkud stěžovatelka pochází, pro ni znamenal jakékoliv nebezpečí.

[4] V žalobě proti rozhodnutí žalovaného stěžovatelka namítla, že Ukrajina nemá být v jejím případě považována za bezpečnou zemi původu, i když to výslovně neuvedla ve svém pohovoru, přičemž pokud by byla vrácena do země svého původu, hrozí jí újma. Žalovaný dle ní porušil § 3 a § 68 odst. 3 správního řádu a dotčená ustanovení zákona o azylu tím, že si pro výrok napadeného rozhodnutí neobstaral dostatečné množství relevantních informací o zemi původu, v důsledku čehož nesprávně žádost posoudil.

[5] Krajský soud se ztotožnil se závěry žalovaného, neshledal žalobu důvodnou a zamítl ji. Krajský soud především zdůraznil, že správní orgán zjišťuje skutečnosti rozhodné pro udělení mezinárodní ochrany jen tehdy, pokud žadatel tyto důvody alespoň tvrdí (srov. např. rozsudek zdejšího soudu ze dne ze dne 7. 12. 2005, č. j. 4 Azs 151/2005-86); břemeno tvrzení však stěžovatelka neunesla, neboť netvrdila žádné důvody, které by umožňovaly udělení jedné z forem mezinárodní ochrany; v průběhu správního řízení neuvedla žádné rozhodné skutečnosti, na základě kterých by bylo možno učinit závěr, že vyvíjí ve své

vlasti činnost směřující k uplatňování politických práv a svobod, za kterou by byla azylově relevantním způsobem pronásledována. Stěžovatelka nepopírá, že žádost podala pouze z důvodu získání času, aby si vyřídila své problémy s panem K., který jí dluží peníze, což však není azylově relevantním důvodem. Krajský soud se také ztotožnil s žalovaným, že stěžovatelka zároveň neuvedla ani správní orgán nenalezl žádné skutečnosti, na základě kterých by jí mohla hrozit v případě návratu do vlasti vážná újma uložením nebo vykonáním trestu smrti; nebyl tak naplněn ani důvod pro udělení doplňkové ochrany. Krajský soud konstatoval, že ve správním spise jsou založeny informace o zemi původu, ohledně politické a bezpečnostní situace a stavu dodržování lidských práv na Ukrajině. Konkrétně se jedná o Informaci OAMP Ministerstva vnitra ČR „Ukrajina – Situace v zemi" – ze dne 25. 4. 2019, Informaci Ministerstva zahraničních věcí ČR č. j. 110372/2018-LPTP ze dne 22. 5. 2018; z nich nevyplývá ve vztahu k stěžovatelce hrozící vážná újma; vesnice B. se nachází v Čerchanské oblasti ve střední Ukrajině, a tudíž se nepříznivá bezpečnostní situace na východě země nedotýká jejího bydliště v zemi původu. Krajský soud vycházel při posouzení bezpečnostní situace z judikatury Nejvyššího správního soudu, zejm. z rozsudku sp. zn. 5 Azs 115/2018 a v něm citované judikatury.

[6] V kasační stížnosti stěžovatelka tvrdí, že krajský soud nesprávně posoudil důvodnost její žádosti o azyl. Pro přiznání azylu podle § 12 písm. a) zákona o azylu není důležitá pouze příslušnost k politické straně, ale faktický stav, zda je stěžovatelka za uplatňování svých politických práv a svobod pronásledována. Toto hledisko krajský soud v napadeném rozsudku vůbec neposuzoval. Dále uvedla, že je všeobecně známo, že na Ukrajině již několik let probíhá ozbrojený konflikt mezi ukrajinskou vládou a proruskými separatisty; pokud proto pociťuje odůvodněný strach o svůj život a zdraví (což v případě ozbrojeného konfliktu beze sporu hrozí), je na místě udělení azylu. Pokud by dle stěžovatelky z nějakého důvodu dospěl rovněž Nejvyšší správní soud k závěru, že nesplňuje podmínky pro udělení azylu, je namístě jí přiznat doplňkovou ochranu podle § 14a zákona o azylu, neboť jí hrozí vážné ohrožení života civilisty nebo její lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situaci mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu. Skutečnost, že na Ukrajině probíhá ozbrojený konflikt, je notorietou a bude patrně v tomto řízení nesporná. Otázkou tedy zůstává intenzita předmětného ozbrojeného konfliktu. Stěžovatelka poukazuje na to, že rozhodnutí citovaná krajským soudem jsou z let 2015 – 2018; nereflektují tedy aktuální situaci na Ukrajině; tuto situaci nereflektuje ani Informace OAMP ze dne 25. 4. 2019; aby mohl krajský soud vyslovit názor, že Ukrajinu lze považovat za bezpečnou zemi (navíc s výjimkou poloostrova Krym a částí Doněcké a Luhanské oblasti pod kontrolou proruských separatistů), muselo by tomuto závěru předcházet aktuální šetření, což však v řízení zcela chybělo; to zatěžuje řízení významnou vadou, neboť rozhodující je stav v době vydání rozhodnutí. Stěžovatelka rovněž odmítá, že se žádostí o mezinárodní ochranu pouze snaží prodloužit pobyt na území ČR do doby, než si vyřeší své soukromé záležitosti. I pokud lze připustit, že se na území ČR potýká s určitými problémy, které je nutno vyřešit, nejsou tyto důvodem podání žádosti o udělení mezinárodní ochrany.

[7] Dle stěžovatelky napadený rozsudek vychází z nesprávného posouzení právních otázek (odůvodněný strach z pronásledování, hrozba vážné újmy); skutková podstata, z níž správní orgán v napadeném rozsudku vycházel, nemá oporu ve spisech (vyhodnocení intenzity ozbrojeného konfliktu na Ukrajině, zjištění aktuálního stavu situace na

Ukrajině), a konečně, rozhodnutí je nepřezkoumatelné (není zřejmé, z čeho krajský soud vyvozuje nedostatek hrozby vážné újmy na Ukrajině a z čeho dovozuje, že konflikt na Ukrajině se v současné době týká pouze vybraných oblastí na Ukrajině). S ohledem na uvedené navrhuje stěžovatelka, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek krajského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

[8] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti uvedl, že pokládá všechny námitky stěžovatelky za nedůvodné, což jednoznačně vyplývá z obsahu správního spisu. Má též za to, že k těmto uplatňovaným námitkám se již plně vyjádřil ve vyjádření k žalobě a současně se k nim vyjádřil také krajský soud v rozsudku, na jehož závěry správní orgán taktéž odkazuje. Správní orgán má po provedeném řízení jednoznačně za prokázané, že stěžovatelka neuvedla žádné skutečnosti, které by vedly správní orgán k závěru o naplnění důvodů pro udělení mezinárodní ochrany v některé z jejích forem. Odmítá tvrzení stěžovatelky v kasační stížnosti, že nesprávnost rozhodnutí správního orgánu a posléze nesprávnost kasační stížností napadeného rozsudku výše jmenovaného krajského soudu tkví v nedostatečném posouzení bezpečnostní situace v zemi původu a neaktuálních zprávách o zemi původu stěžovatelky. Žalovaný k tomuto dodává, že dne 23. 3. 2019 nabyla účinnost vyhláška č. 68/2019 Sb. ze dne 4. března 2019, touto vyhláškou se doplňuje seznam bezpečných zemí, kde je již zařazena i Ukrajina (s výjimkou poloostrova Krym a částí Doněcké a Luhanské oblasti pod kontrolou proruských separatistů). Navrhuje, aby Nejvyšší správní soud kasační stížnost zamítl.

[9] Nejvyšší správní soud nejprve posoudil formální náležitosti kasační stížnosti a konstatuje,
že je podána včas, směřuje proti rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost přípustná, a stěžovatelka je řádně zastoupena (§ 105 odst. 2 s. ř. s.). Poté, vzhledem k tomu, že se jedná o kasační stížnost ve věci mezinárodní ochrany, se Nejvyšší správní soud ve smyslu § 104a s. ř. s. zabýval otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatelky. Pokud by tomu tak nebylo, musela by být podle citovaného ustanovení odmítnuta jako nepřijatelná.

[10] Pro vlastní vymezení institutu nepřijatelnosti Nejvyšší správní soud odkazuje na své usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, č. 933/2006 Sb. NSS, v němž vyložil neurčitý právní pojem „*přesah vlastních zájmů stěžovatele*“. Znaky tohoto pojmu jsou naplněny v případě „*rozpoznatelného dopadu řešené právní otázky nad rámec konkrétního případu*“. Podle citovaného rozhodnutí je tedy kasační stížnost ve věcech mezinárodní ochrany přijatelná v následujících typových případech: (1) kasační stížnost se dotýká právních otázek, které dosud nebyly vůbec či nebyly plně řešeny judikaturou; (2) kasační stížnost se týká právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně; (3) kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit judikaturní odklon; (4) pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele.

[11] Ve světle takto vymezených kritérií Nejvyšší správní soud konstatuje, že kasační stížnost
předestírá k rozhodnutí především otázku posouzení bezpečnostní situace na Ukrajině a nebezpečí vážné újmy hrozící stěžovatelce, pročež by jí měla být udělena minimálně

doplňková ochrana. Nejedná se o otázky, které by dosud nebyly v judikatuře Nejvyššího správního soudu řešeny, resp. byly řešeny rozdílně či vyžadovaly učinit judikaturní odklon; rovněž tak se nejedná o případ zásadního pochybení krajského soudu, které by mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele. Naopak krajský soud posoudil případ stěžovatelky zcela v souladu s konstantní judikaturou, od které neshledal Nejvyšší správní soud důvodu se odchýlit, a proto dospěl k následujícímu závěru.

[12] Kasační stížnost je nepřijatelná.

[13] Dle ustálené judikatury (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 2. 2004, č. j. 5 Azs 50/2003-47) správní orgán (soud) nemá povinnost sám domýšlet důvody pro udělení azylu žadatelem neuplatněné a správní orgán (soud) není povinen hodnotit jiné skutečnosti než ty, které žadatel o azyl uvedl jako důvody, pro které o azyl žádá (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 12. 2003, č. j. 5 Azs 24/2003-42;). Stěžovatelka žádné azylově relevantní skutečnosti netvrdila.

[14] Doplňková ochrana představuje vedle azylu druhou formu mezinárodní ochrany, která se udělí cizinci, který nesplňuje důvody pro udělení azylu, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že v jeho případě jsou důvodné obavy, že pokud by byl cizinec vrácen do státu, jehož je státním občanem, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, do státu svého posledního trvalého bydliště, by mu hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy a že nemůže nebo není ochoten z důvodu takového nebezpečí využít ochrany státu, jehož je státním občanem, nebo svého posledního trvalého bydliště. Klíčovou je v tomto případě „vážná újma," za níž se považuje a) uložení nebo vykonání trestu smrti, b) mučení nebo nelidské či ponižující zacházení nebo trestání žadatele o mezinárodní ochranu, c) vážné ohrožení života civilisty nebo jeho lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situaci mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu, nebo d) pokud by vycestování cizince bylo v rozporu s mezinárodními závazky České republiky.

[15] Stěžovatelka ani v řízení o udělení mezinárodní ochrany, ani v řízení soudním netvrdí žádné relevantní skutečnosti, které by mohly vést k závěru o naplnění podmínek pro poskytnutí doplňkové ochrany; v průběhu správního řízení stěžovatelka ani nenamítala nic proti podkladům rozhodnutí (obsahu zpráv, z nichž žalovaný vycházel). Stěžovatelka přitom sama vypověděla, že měla již zakoupenou jízdenku na Ukrajinu na den 16. 4. 2019, ale nemohla odcestovat, protože jí podvodník nevrátil peníze a musí to řešit. Z uvedeného nevyplývá, že by stěžovatelka vyjádřila jakoukoli obavu z jí tam hrozící vážné újmy.

[16] K bezpečnostní situaci na Ukrajině, a tedy i možnému důvodu udělení mezinárodní ochrany dle § 14a odst. 1, 2 písm. c) zákona o azylu, lze odkázat na konstantní judikaturu Nejvyššího správního soudu, např. na usnesení ze dne 4. 10. 2018 č. j. 5 Azs 115/2018-34: *„Nejvyšší správní soud se v nedávné minulosti několikrát zabýval bezpečnostní situací na Ukrajině, přičemž dospěl k závěru, že ozbrojený konflikt se nedotýká celého území a nelze tudíž předpokládat, že by byl každý civilista z důvodu své přítomnosti na území Ukrajiny vystaven reálnému nebezpečí vážné újmy. Jedná se o konflikt izolovaný pouze ve východní části země, jehož intenzita i v dotčených oblastech výrazně kolísá (srov. např. usnesení ze dne 15. 1. 2015, č.*

j. 7 Azs 265/2014-17, usnesení ze dne 25. 3. 2015, č. j. 3 Azs 259/2014-26, usnesení ze dne 18. 9. 2015, č. j. 2 Azs 194/2015-28, či usnesení ze dne 10. 12. 2015, č. j. 8 Azs 131/2015-24, ze dne 24. 2. 2016, č. j. 6 Azs 267/2015-23, nebo ze dne 8. 6. 2016, č. j. 2 Azs 118/2016-36). Oblast, z níž stěžovatel pochází, se nachází na samém západě země, dle vlastního vyjádření stěžovatele před odjezdem z Ukrajiny žil na západě Ukrajiny ve městě Rovno, tedy „v místech nacházejících se pod plnou kontrolou ukrajinské ústřední vlády a kde v současné době žádné ozbrojené střety neprobíhají a nedochází k žádným bezpečnostním incidentům."(jak vyplývá z informace OAMP - Ukrajina ze dne 24. 7. 2017 založené ve spise)." Přestože se v citovaném usnesení hovořilo zejména o situaci v městě Rovno, jsou východiska obsažená v odkazovaném usnesení Nejvyššího správního soudu plně použitelná i v daném případě. Z tvrzení stěžovatelkou uvedených a ze správního spisu zjištěných skutečností nelze dovodit existenci skutečného reálného nebezpečí vážné újmy, jak ji předpokládá § 14a odst. 1 zákona o azylu.

[17] Nejvyšší správní soud rovněž setrvale judikuje, že snaha o legalizaci pobytu na území České republiky nezakládá důvod pro udělení mezinárodní ochrany. V odůvodnění rozsudku ze dne 26. 9. 2006, č. j. 4 Azs 442/2005-43, Nejvyšší správní soud konstatoval, že institut azylu slouží lidem, kteří jsou v zemi původu pronásledováni ze zákonem stanovených důvodů (§ 12 zákona o azylu) a obecně není prostředkem pro řešení jakýchkoli problémů (ekonomických, osobních, rodinných) v zemi původu. Není ani prostředkem pro řešení takových problémů, které nastaly po příchodu cizince na území České republiky. K obdobným závěrům dospěl kasační soud např. také v rozhodnutí ze dne 19. 10. 2006, č. j. 7 Azs 234/2005-48, ze dne 12. 10. 2006, č. j. 6 Azs 297/2005-53, nebo ze dne 16. 2. 2005, č. j. 4 Azs 333/2004-69. Stěžovatelka však činí přesně to, co soudní praxe označila za nepřijatelné - prostřednictvím institutu mezinárodní ochrany se snaží legalizovat svůj pobyt na území České republiky.

[18] Nejvyšší správní soud tak uzavírá, že v případě napadeného rozsudku nebylo shledáno žádné zásadní pochybení krajského soudu. Ten se svým postupem nikterak neodchyluje od citované judikatury, která je jednotná a ustálená a poskytuje dostatečnou odpověď na námitky uplatněné v kasační stížnosti. Za těchto okolností Nejvyšší správní soud neshledal žádného důvodu pro přijetí kasační stížnosti k věcnému projednání a konstatuje, že kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatelky. Nejvyšší správní soud ji proto shledal ve smyslu § 104a s. ř. s. nepřijatelnou a odmítl ji.

[19] Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o § 60 odst. 3 ve spojení s § 120 s. ř. s.; žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, byla-li kasační stížnost odmítnuta.

[20] Stěžovatelce byl pro řízení před Nejvyšším správním soudem ustanoven zástupcem advokát; v takovém případě hradí náklady právního zastoupení stát. Nejvyšší správní soud přiznal advokátovi odměnu a náhradu hotových výdajů za dva úkony právní služby (§ 11 odst. 1 písm. b) a d), § 13 odst. 4 advokátního tarifu) ve výši 6 800 Kč; vzhledem k tomu, že advokát doložil, že je plátcem DPH, zvyšuje se uvedená částka o daň ve výši 1 428 Kč, celkem tedy 8 228 Kč. Tato částka mu bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 30 dnů od právní moci tohoto usnesení.

P o u č e n í :
Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné (§ 53 odst. 3, § 120 s. ř. s.).

V Brně dne 15. října 2020

JUDr. Lenka Matyášová
předsedkyně senátu